A°. 1828. N°. 124.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 16 October.

LONDEN, den 11den October.

De *Courier*, na aangevoerd te hebben, dat geene Europische mogendheid tot dus verre Engeland reden tot oorlog gegeven heeft, tracht heden te betoogen, dat geene vrees hem zoo heeft doen spreken. « Wij vreezen den oorlog niet, zegt dit blad; maar hij moet volstrekt noodzakelijk zijn. Omdat wij ons niet altijd met de zaken van onze naburen bemoeijen, den arm niet opheffen om alle natien te dreigen, die zich niet regéren gelijk wij verlangen; omdat wij, getrouw aan traktaten en eeden, geen verraad en trouwloosheid bij anderen vermoeden; omdat wij don Miguel niet in Engeland gehouden hebben en hem niet van zijnen troon gestooten hebben; omdat wij, bij onze klagten tegen de regering van Brazilie, op eene minnelijke wijze herstel gezocht hebben; en omdat wij, Griekenland wenschende te verlossen, tegen onzen ouden bondgenoot, onzen vriend, die ons nooit beleedigde, het zwaard niet getrokken hebben; omdat wij aan zachte middelen boven vijandelijke maatregelen de voorkeur geven, — acht men onzen roem verloren en dat wij buiten staat zijn om onzen voorraad te bewaren; omdat de Engelsche leeuw in de schaduw van den Engelschen eik rust, heeft hij, zegt men, zijne kracht en moed verloren; omdat men ons geschut niet meer op alle kusten hoort bulderen, de zeeën niet meer met onze oorlogschepen bedekt zijn; omdat wij, na de volken van den grootsten dwingeland, die hen ooit verdrukte, verlost te hebben, de verpligting, welke zij aan ons hebben, niet willen vernietigen door ze zelf in verwarring te brengen; eindelijk omdat wij onze hulpbronnen sparen en de kunsten des vredes beoefenen, — beweert men, dat wij ontaard zijn, dat wij den oorlog schromen; dan wij herhalen het, wij sparen onze hulpbronnen, wij schromen den oorlog; maar niet uit vrees, wij wachten tot het noodzakelijk zij, eene beleediging te wreken en onze onafhankelijkheid te verdedigen; alsdan zouden wij dezelfde veerkracht toonen, de leeuw zou zijne manen schudden, en wij zouden bewijzen nog dezelfde natie te zijn, die in Egypte, in Portugal, in Spanje, in Frankrijk en in de Nederlanden gestreden heeft; dat wij ons nog den naam en de lauweren van *Nelson* herinneren, en *Trafalgar* zou niet de laatste zegepraal van onze geschiedenis ter zee zijn. Wij storten ons niet noodeloos in oorlog, dewijl wij oordeelen, dat eene natie, welke alle opofferingen van goed en bloed heeft gedaan, om hare onafhankelijkheid te verdedigen, verdient dat men trachte den last, welken zij zoo geduldig gedragen heeft, te verligten; doch toont haar, dat hare eer, hare onafhankelijkheid en haar welzijn weder in gevaar zijn, en het bloed zal op nieuw gestort en het goud op nieuw in ruime mate geofferd worden.»

Hoezeer de *Courier* tracht te betoogen, dat Engeland door geene mogendheid beleedigd is, de *Times* blijft er anders over denken.

« Wij weten niet, zegt hij, welke maatregelen 's Konings ministers omtrent Rusland, hetwelk de eer der kroon en den Engelschen handel aangerand heeft, nemen zal, en wij zullen dus slechts aanmerken, dat, zoo zij zich de beleediging, hun door Zijne Keizerlijke Majesteit aangedaan, laten welgevallen, zij de goedaardigste menschen der wereld zijn. Het geldt hier niet alleen de verliezen, welke de Engelsche handel zal kunnen ondergaan, of het verbreken der door Keizer *Nikolaas* aangegane verbindtenis; maar het geduld van den hertog *van Wellington* en zijne ambtgenooten, of liever van zijne onderhoorigen, is door iets anders op eene nog hardere proef gesteld; want men zou zich grootelijks vergissen, als men meende, dat Rusland zijne blokade had gelieven uit te stellen tot de ontvangst van Engelands toestemming; Rusland heeft de blokade bewerkstelligd en vervolgens tot Engeland gezegd: « Met uw verlof, als het u belieft.» Keizer *Nikolaas*, die onze ministers kent, heeft de Dardanellen geblokeerd zonder er een woord van te zeggen, vermits dit een der maatregelen was, waarvan hij aangenomen had geen gebruik te zullen maken; en toen de Engelsche minister vreemd opzag, dat Rusland, in weerwil der gedane belofte, *voornemens* was dien maatregel te nemen, antwoordde hem de Russische ambassadeur: « Hoe, *voornemens!* het is immers reeds gedaan, weet ge dat niet?» Wie zou overigens denken dat gij het niet goed zoudt vinden? De blokade was eene zoo natuurlijke, zoo onvermijdelijke zaak, dat gij het wel moest denken. Waarom zoo veel leven om eene zoo eenvoudige zaak gemaakt? Kortom, wat gedaan is, is gedaan; schik u zoo goed gij kunt.

De *Times* beweert, dat, hetgeen hij zoo schertsenderwijze zegt, de wezenlijke waarheid is, dat de Dardanellen geblokkeerd waren eer men het Engelsche gouvernement geraadpleegd had. Verder zegt dit dagblad hoofdzakelijk het volgende:

« Zoo Engeland een zestal linieschepen, even zoo veel fregatten en eenige bombardeer-galjoten naar het hart der Russische stichtingen langs de Zwarte Zee afzond; zoo een klein Engelsch eskader de Russen van de Dardanellen verdreef en de gemeenschap ter zee afsneed, zouden wij wel eens willen weten wat er van Odessa, den admiraal *Greigh*, de kozakken, de belegering van Varna, den togt over den Balkan, het *hurrah* bij den Bosphorus en den zegepralenden intogt der Russen te Konstantinopel worden zou.»

Het voorname blad der torijs, het *Morning-Journal*, (vroeger de *New-Times*) schertst niet gelijk de *Times*, het gaat regelregt op zijn doel aan, en dit doel is oorlog.

« Men beweert, zegt hetzelve, dat de belofte van Keizer *Nikolaas* voorwaardelijk was; maar dan had men er het parlement van moeten verwittigen, en de woorden, welke men den Koning in den mond heeft gelegd, hadden duidelijker, onbewimpelder moeten wezen. Indien Keizer *Nikolaas* zijne onzijdigheid, toen hij ze voorstelde, zoo uitgelegd had, zouden de opgevolgde maatregelen omtrent Griekenland de goedkeuring van Engeland niet verworven hebben. Wij zijn thans in eene gansch andere gesteldheid dan toen de verbindtenissen aangegaan werden. Toen had *Ibrahim*-pacha Morea bezet; wij hebben hem uitgenoodigd het te verlaten; wij hebben aan de Porte de noodzakelijkheid van deze ontruiming voorgesteld; en terstond daarop maakt zich de Keizer onze vredelievende gezindheden en de hulp van Frankrijk ten nutte, en bederft onzen handel door de Dardanellen te blokeren. De trouwloosheid is klaarblijkelijk; het is de ergste daad van kwade trouw, welke wij ooit te straffen hadden.»

FRANKFORT, den 12den October

In een Duitsch dagblad leest men de volgende aanmerkingen: — Bij het voordragen der bedenkingen over de blokade der Dardanellen, welke Rusland voorgenomen heeft, weten sommige Engelsche dagbladen geen maat meer te houden, maar openbaren datgene, hetwelk zij anders welstaanshalve bedekken, hun begrip namelijk, dat het ware of ingebeelde belang van Engeland als *algemeene wet* moet gelden, waarvoor niet alleen de belangen van andere staten moeten wijken, maar waaraan zelfs de duidelijke bepalingen der traktaten en de grondbeginselen van het volkenregt ondergeschikt moeten zijn. Zulke naïve uitlatingen zullen op het vaste land opgemerkt worden; zij kunnen dienen om de openbare meening omtrent zekere aanmatigingen in te lichten, wanneer zulks nog noodig mogt zijn. Zij schijnen dit te kennen te geven: Engeland, hetwelk de ingebeelde blokade der Portugesche havens, welke door eenen overweldiger verordend werd, meende te moeten erkennen, omdat de steeds heilig geachte grondbeginselen van het zeeregt in zoodanig geval de stiptste onzijdigheid ten pligt maakten, hetzelfde Engeland zal, wanneer het de Dardanellen geldt, geene blokade dulden, welke door eene wettige magt bepaald wordt, en wel in eenen door Engeland zelf als wettig erkenden oorlog. Dit zou dan niets anders beduiden, dan: Wij beroepen ons op de grondbeginselen van het zeeregt, wanneer wij het onraadzaam achten, de aanhangers van don *Pedro*, die op onze bescherming rekenden, verder aan te moedigen; maar wij hebben niet noodig op deze grondbeginselen acht te slaan, wanneer het nuttig schijnt, onzen ouden vriend, den christenvijand te Konstantinopel, te hulp te komen. Dagbladen, die zulk eene staatkunde verkondigen, kunnen ligt hunne regering nadeel doen; zeker echter zullen zij degene van nut zijn, welke de noodzakelijkheid van eene zelfstandige handelwijze steeds duidelijker voor de wereld wenschen ontwikkeld te zien.»

— Uit Warschau wordt het volgende geschreven: « Sommige dagbladen hebben gemeld, dat een gedeelte der Poolsche armee bevel ontvangen heeft, om zich bij de armee aan den Donau te voegen. Wij gelooven, dat tot dus verre geen zoodanig bevel gegeven is. Wat het bijeentrekken onzer armee betreft, dit geschiedt zoo dikwijls, dat hier niemand daarin iets bijzonders ziet.»

PARYS, den 12den October.

Volgens den staat der zieken te Gibraltar, waren er den 20sten September 210 personen door de gele koorts aangetast. Gedurende den 21sten, 22sten, 23sten en 24sten September zijn er weder 231 personen besmet. Het getal aangetasten bedroeg derhalve op den 25sten September 441. Van den 21sten tot den 24sten, zijn er 40 personen overleden, en 89 hersteld. Den 25sten bleven er dus nog 312 zieken over.

— Berigten uit Cadix van den 27sten September melden, dat op dien dag alle Fransche troepen die stad verlaten hadden, om over land naar Frankrijk terug te keeren. Te zamen maken zij 6200 man voetvolk en 893 ruiters uit.

— Volgens brieven uit Lissabon, van den 27sten September, zou de heer *Campusano*, gewezen Spaansche gezant, die nog als particulier persoon te Lissabon gebleven was, die stad den 2den of 3den October verlaten. Men verzekert, dat ook de pauselijke nuntius bij het hof van Portugal teruggeroepen is, en dat hij eene vrij scherpe berisping heeft ontvangen daarover, dat hij toegestemd heeft in de aanschrijving om de gebeden in de kerken voor don *Pedro* door die voor don *Miguel* te doen vervangen.

ARNHEM, den 15den October.

Russische legerberigten van den 25sten September toonen, dat de tijdingen, welke dezer dagen uit Bucharest van den terugtogt der Russen van Schumla medegedeeld werden, ongegrond zijn. Deze berigten behelzen het volgende:

Operatien voor Schumla tot den 21sten September. Onze stelling

voor Schumla is steeds dezelfde. Den 18den werd een onzer detachementen, hetwelk genoodzaakt was, in de nabijheid van Jenibazar en in de dorpen in de nabijheid dezer plaats te fourageren, door een vijandelijk korps van 3000 man aangevallen, hetwelk van Schumla door eenen dalweg van den Balkan gekomen was, die over Sniadava loopt en aan den weg van Jenibazar en Koludsi aansluit. De troepen, die onzen trein dekten, sloegen de vijandelijke kavallerie met verlies terug. Daarop wierp dezelve zich in het dal, in hetwelk zich de fourageurs, onder bedekking eener kompagnie van het 31ste regement jagers bevonden. Er werd dadelijk een carré gevormd, en de opeisching der Turken, om zich over te geven, met een levendig vuur beantwoord. Zonder ook maar een man te verliezen, zijn de aanvallen van dit vijandelijk korps van 3000 man zoo lang afgewezen, tot dat er eene versterking van twee kompagnien aankwam, welke de muzelmannen tot den aftogt noodzaakte.

"Om dergelijke aanvallen voortaan te voorkomen, heeft de generaal-majoor *Poncet* de punten bezet, welke de Turken zich tot uitvallen tegen Koslidzi of Jenibazar konden ten nutte maken. Patroeljes doorloopen thans de naburige deelen van den Balkan, zonder den vijand te ontmoeten.

Operatien voor Karna tot den 23sten September. De belegeringswerken gaan steeds voorwit; — wij hebben met behulp van twee schanskorven eenen ingang in eene daaraan palende graft gewonnen. Eene batterij van acht vierentwintig ponders, welke bestemd is om tusschen het 1ste en 2de bastion der noordzijde van de vesting bres te schieten, heeft hare werking niet gemist, daar een gedeelte der fortificatie is ingestort."

Van Silistria heeft men geene nadere Russische legerberigten. De dagbladen deelen een verslag mede van de verovering van eenige hoogten voor die vesting, waarop de Turken zich verschanst hadden; een verslag, dat thans eerst is bekend geworden doordien de eerste koerier, welke daarmede afgezonden werd, door de Turken is opgevangen. Deze verschansingen zijn den 26sten Augustus door den generaal *Roth* veroverd. De Turken poogden bij herhaling dezelve te heroveren; doch vruchteloos. Zij hebben 600 dooden op het slagveld gelaten. Van de Russische zijde zijn bij dit gevecht 72 man gesneuveld en 312 gekwetst.

NIEUWE BRON VAN HANDEL.

Uit Livorno schrijft men: "Onze handel, welke door de onlusten in Griekenland aanmerkelijk geleden heeft, heeft in zijne betrekkingen met *Egypte* eene nieuwe hulpbron gevonden, die zeer belangrijk is. Het bouwen van schepen en bestellingen van marmer hebben op de werkplaats veel drukte veroorzaakt, de rijke ijzermijnen van het eiland *Elba* zijn voor de aanzienlijke behoeften van *Egypte* levendig werkzaam, zelfs in de marmergroeven van *Carrara* en *Serravezza* arbeidt men onophoudelijk voor de uitgestrekte bestellingen der Egyptische weelde.

DE ONDERAARDSCHE WEG ONDER DEN *TEEMS.*

De ongelukken, welke men in de uitvoering van deze bewonderenswaardige onderneming ontmoet heeft, zouden aan elk ander volk dan de Engelschen den moed hebben kunnen benemen; maar het is genoeg, dat de onderneming groot, nieuw en nuttig is, en dat de uitvoering niet voor onmogelijk wordt gehouden, om, door de hulp van den nationalen geest der Engelschen alle hinderpalen te boven te komen. Men duldt niet, dat de Engelsche nijverheid vergeefs zoude worstelen tegen zwarigheden, die niet volstrekt onoverwinbaar zijn. De ingenieur, die dit reusachtige ontwerp heeft opgevat en bestuurd, is niet van raadgevingen, mondeling en schriftelijk, verstoken gebleven. Men zegt dat hij meer dan 500 hiertoe betrekkelijke aanwijzingen ontvangen heeft, onder welke sommigen eene geheele verandering in de wijze van uitvoering voorstelden, doch waarvan de meesten met zijne eigene denkbeelden strookten, en het vertrouwen, hetwelk hem, ondanks allen tegenspoed, geschonken wordt, volkomen regtvaardigen. Maar er is veel geld benoodigd. Men opent eene inschrijving, en twijfelt niet of zij zal genoegzame sommen opleveren, om het werk tot stand te brengen. De vrienden van de kunst en van den roem des lands geven het voorbeeld, en voeren den ijver hunner landgenooten aan. De redacteuren van het *Gardener's Magazine*, wenden zich tot hoveniers van allerlei rang, dat is van allerlei vermogen.

"De grootmoedigste bijdragen, zeggen zij, zijn die, waarvan ieders inschrijving het matigst is. Welk een groot denkbeeld is het tot stand brengen van een roemrijk gewrocht, tot algemeen welzijn, zonder dat het aan elken persoon, man, vrouw of kind, meer dan een enkelen stuiver (*penny*) koste! Deze gedachte vuurt de jonge lieden, die reeds voor ondernemingen, ten nutte van het algemeen, hebben ingeschreven, aan, om, op het gezigt van het goede, dat reeds door hunne bijdragen is gesticht geworden, met nieuwen ijver voort te gaan. De algemeene zamenwerking verheft de ziel en doet de burgerdeugd in haren schoonsten glans verschijnen; ieder gevoelt meer achting voor zich zelven; de edelmoedigheid van den armen wedijvert met die van den rijken, en niet zelden wordt de eerste door de laatste overtroffen, hoewel zij slechts eene kleinigheid geeft." De redacteurs spreken vervolgens meer uitvoerig van de bijdragen, welke de hoveniers zich moesten opleggen, om de voltooijing van den *Tunnel* te bevorderen. De eenvoudige daglooner zoude niet meer dan 6 pence geven; de overige inschrijvingen zouden geregeld worden naar die, welke reeds door verscheiden hoveniers van *Londen* zijn gedaan, en in de algemeene lijsten van inteekening zijn bekend gesteld. Men kan zich verzekerd houden, dat deze groote onderneming naar den wensch der ondernemers, onder de toejuiching van geheel *Groot-Brittannie* en van de gansche beschaafde wereld, in weerwil van alle moeijelijkheden, eerlang zal ten uitvoer gebragt zijn.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 15den October 1666 werd F. E. NIEARDO tot 24sten inkwisiteur-generaal in *Spanje* benoemd.

Den 15den dito 1799 landde BUONAPARTE te *Frejus*, bij zijne terugkomst uit *Egypte*.

Den 16den dito 913 werd LANDONIO tot 122sten Paus verkozen.

Den 16den dito 1813 koos de Koning van *Beijeren* de zijde der Geallieerde mogendheden.

ARNHEM, den 16den October.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 15 Oct. 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.
Den 16 dito 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 D., gevallen 0 D.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.